

Προσεγγίσεις στην Τοπική Εκπαιδευτική Ιστορία: Σχολεία και εκπαιδευτικοί της Θεσσαλονίκης

Ενότητα 9^η: Διδασκαλείο Θηλέων Θεσσαλονίκης

Βασίλης Α. Φούκας

Τμήμα: Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Μάθημα 9: Διδασκαλείο Θηλέων Θεσσαλονίκης

Εργασία φοιτητριών:
Ευδοκίας Μπαλάση
Αναστασίας Τζουβάρα
Μαρίας Τουρλούμη

Ιστορικό πλαίσιο (1/2)

- Στις αρχές του 20^{ού} αιώνα η Θεσσαλονίκη έχει 150.000 κατοίκους, εκ των οποίων:
- 35.000 Έλληνες
- 75.000 Εβραίοι
- 30.000 Τούρκοι
- 5.000 Λεβαντίνοι-Ευρωπαίοι
- 5.000 άλλες εθνότητες (Σέρβοι, Βούλγαροι, Ρουμάνοι κ. ά.)

Ιστορικό πλαίσιο (2/2)

- Τον 19^ο αιώνα τυπώνονται πολλά βιβλία στη Θεσσαλονίκη.
- Προλήψεις κατά της γυναικείας εκπαίδευσης.
- 1879: 93% αναλφάβητες γυναίκες.
- Στο 75% των αλληλοδιδακτικών σχολείων μόνο το 15% ήταν κορίτσια, ενώ στα μεικτά επίσης το ποσοστό ήταν χαμηλό.
- Για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης συνέβαλαν οι ιεραπόστολοι και οι ιδιωτικές πρωτοβουλίες.

Ιστορικά στοιχεία

- Ιδρύθηκε το 1914 με το νόμο 318 ως τριτάξιο.
- Πρώτος διευθυντής υπήρξε ο Δ. Γληνός.
- Το 1925 μετατρέπεται σε εξατάξιο.
- Το 1929 μετατρέπεται σε μικτό.
- Στεγάστηκε Φιλίππου 155, σε οίκημα βουλγαρικής ιδιοκτησίας με οικοτροφείο, πτηνοτροφείο και κήπο.

Τα μαθήματα

- Νεοελληνικά
- Εκθέσεις
- Ιστορία
- Θρησκευτικά
- Γεωγραφία
- Φυσική ιστορία
- Καλλιγραφία
- Ιχνογραφία
- Χειροτεχνία
- Ξυλουργική

Παιδαγωγικές και διδακτικές καινοτομίες

- Πρωινή προσευχή κάθε πρωί με θρησκευτικούς ύμνους.
- Απογευματινό πρόγραμμα.
- Εφαρμόστηκαν ομάδες εργασίας.
- Κάθε Πέμπτη είχαν απογευματινή συγκέντρωση.
- Το σχολικό θέατρο.
- Ο κήπος και τα ζώα.
- Οι εκδρομές και οι επισκέψεις.
- Η κοινή ενδυμασία όλων.

Απογευματινό πρόγραμμα

- **Δευτέρα:** ομάδες ειδικοτήτων.
- **Τρίτη:** μουσική, χορωδία και ορχήστρα.
- **Τετάρτη:** ομάδες συνεργασίας.
- **Πέμπτη:** απογευματινή συγκέντρωση.
- **Παρασκευή:** καθαριότητα.

Βιβλιοθήκη

- Οι κατηγορίες των βιβλίων ήταν οι εξής: Παιδαγωγικά, Ψυχολογικά, Φιλοσοφικά, Κοινωνιολογικά, Ιστορικά, Διδαχτικά, Γεωπονικά, Λογοτεχνικά, Θεατρικά και Παιδικά.
- Υπήρχαν και εφημερίδες.
- Είχε και αναγνωστήριο με 3 τραπέζια.
- Όλες οι τάξεις είχαν αντιπρόσωπο και όλοι οι αντιπρόσωποι πρόεδρο τους την βιβλιοθηκάριο.

Γ' Γυμνάσιο Θηλέων: Ιστορικά στοιχεία

- Προέκυψε από τη διχοτόμηση του Ά γυμνασίου Θηλέων(1936).
- Ο πληθυσμός ήταν πολύς για να καλυφθεί από ένα σχολείο.
- Το Υπουργείο Παιδείας ιδρύει αυτόνομο σχολείο το 'Γ Γυμνάσιο Θηλέων, το οποίο δεν αποτελεί παράρτημα του Ά Γυμνασίου Θηλέων.

Κτίριο

- Πρώτη στέγη στην πλατεία συντριβανίου.
- Μεταφέρθηκε στην Καρόλου Ντηλ (1940).
- Απλό και λειτουργικό.
- Είχε τρεις ορόφους και μεγάλη αυλή.
- Αρχιτέκτονας ο Μητσάκης.
- 1940: χρησιμοποιείται από την Π.Υ.Α.Μ.
- Έπειτα χρησιμοποιείται από τις Αγγλικές Δυνάμεις, μέχρι το 1945.
- 2 παραρτήματα:
 - Κουφάλια
 - Ν. Μεσήμβρια.

Προσωπικό

- Κ. Γκράτζιος για 20 χρόνια (1935-1955).
- Μπ.Νίντας (φιλόλογος και γνωστός λογοτέχνης) 1956-1962.
- Ευστρ. Μαυραγάνης.
- Γ. Φιλιππακόπουλος.
- Δ. Δέλλιος.
- Ευαγγ. Μίσσιας.
- Γ. Παπίτσας.
- Αθ. Κιζλάρης.
- Β. Ντογραματζής.
- Αθ. Ανδρεόπουλος.
- Μαυραγάνης.
- Μίσκας.

Μαθητικός πληθυσμός

- Στο ξεκίνημα του είχε τις μαθήτριες του Α΄ Γυμνασίου και μόνο η Α΄ Τάξη ήταν νέες εγγραφές.
- Η πορεία του μαθητικού πληθυσμού ήταν ανοδική.
- Το μεγαλύτερο ποσοστό ήταν από τη Θεσσαλονίκη.

Πληροφορίες για το σχολείο

- Δεν ήταν υπέρ της βαθμολόγησης των κοριτσιών (ενθαρρυντική βαθμολογία).
- Οι μαθήτριες πλήρωναν τέλη εγγραφής, μετεγγραφής, έκδοσης ενδεικτικού, αποδεικτικών, απολυτηρίου.
- Αυστηροί κανόνες διαγωγής (πρωτόκολλο παρουσίας, ποινές).
- Μονοήμερες ή και πολυήμερες εκδρομές (χωρίς ποδιά).

Βιβλιοθήκη

- 1529 τόμοι (17^{ου}, 18^{ου}, 19^{ου} αιώνα).
- Σπάνιο υλικό 3 σχολείων (Παρθεναγωγείο, Αστικού Θηλέων και Γ' Γυμνάσιο Θηλέων).
- Περιεχόμενο: θρησκευτικό, ιστορικό, παιδαγωγικό καθώς και βιβλία αρχαίων ελλήνων συγγραφέων.
- Ιδιόχειρες σημειώσεις, αφιερώσεις και σφραγίδες (σχολείων, ιδρυμάτων, οργανισμών, βιβλιοπωλείων και εκδοτικών οίκων).

Βιβλιογραφία

- Αγραφιώτου-Ζαχοπούλου, Π. (1996). *Σχολεία της Θεσσαλονίκης*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Ιανός.
- Αγραφιώτου-Ζαχοπούλου, Π. (1996). *Γ' Γυμνάσιο Θηλέων Θεσσαλονίκης*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Ιανός.
- Γληνός, Δ. *Πύλη ιδρύματος Γληνού-Σελίδες ιδρύματος Γληνού*. Προσβάσιμο στο: <http://www.glinos.gr/v1/glhnos/dimitrisglinos>
- Κουντουράς, Μ. (1976). *Διδασκαλείο Θηλέων Θεσσαλονίκης 1927-1930*, Αντίτυπο της Συντακτικής Επιτροπής, Αθήνα.
- Λαμπράκη-Παγανού. Α. (1988). *Η εκπαίδευση των Ελληνίδων κατά την Οθωνική περίοδο*, Διδακτορική διατριβή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Φιλοσοφική Σχολή, Αθήνα.
- Μπαμπούνης, Χ. (1999). *Η εκπαίδευση κατά την Καποδιστριακή Περίοδο. Διοικητική οργάνωση και εκπαιδευτική λειτουργία*, Αθήνα: εκδ. Σύλλογος προς διάδοσιν Ωφελίμων Βιβλίων.
- Συνέδριο, *Η παιδεία στην αυγή του 21^{ου} αιώνα*, θέματα ιστορίας εκπαίδευσης, Β1 εκπαίδευση και επιμόρφωση εκπαιδευτικών. Προσβάσιμο στο: <http://www.elemedu.upatras.gr/eriande/synedria/synedrio2/praktika/karaminas.htm>
- *Τα εκπαιδευτήρια Θηλέων Αγγλαΐας Ν. Σχινά 1905-1974*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σπανιάς, 1997.

Τέλος Μαθήματος

Επεξεργασία: <Μενέλαος Χ. Τζιφόπουλος>
Θεσσαλονίκη, <Εαρινό εξάμηνο 2013-2014>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

